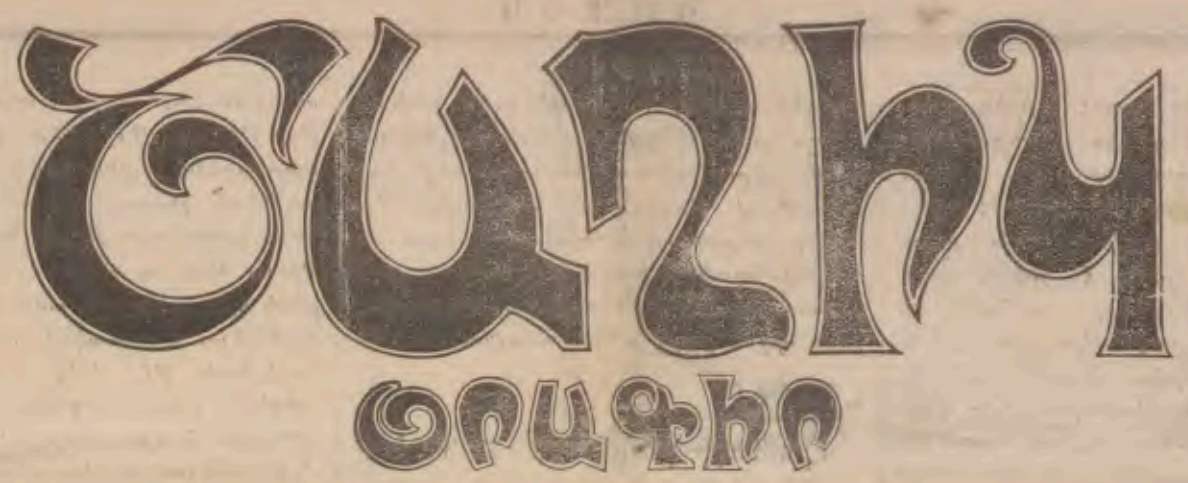

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԳՈՒՍՈՑ համար, տարեկան 60 դր. վեցամսեայ
30 դր. Եռամսեայ 20 դր. — ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ
համար, տարեկան 50 դր. վեցամսեայ 20 դր. —
ԱՐՏԱՍԱՀԱՄԱՆԻ համար, տարեկան 20 դր.
վեցամսեայ 11 դր.:
ԿԱՆԻՍԿ ՎԱՐՈՐԸ ՄԻԱՅՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ Է
ՁԵՆՔԷ 10 ՓԱՐՍ

“ՇԱՀԻՆ” արձնագրային և արհեստագործական
ԽՍՀՄ-ԲԱՐՍԻՍԿՈՒՆ
Կապար, Գուրգուրյան Խան, բիւ 7
ՍԱԳԱՆԱՆՆԻ ՏՊԱՐԱՐ
ԽՍՀՄ-ԲԱՐՍԻՍԿՈՒՆ ուղղութեամբ ամեն քաղաքացիական
պէս Է հակիրճ գրուած ըլլալ:
ԽՍՀՄ-ԲԱՐՍԻՍԿՈՒՆ ուղղութեամբ ամեն գրութիւն
ես չի տեսիր:

Bureaux de la rédaction du Journal Arménien DZAGHIK
Galata Kourchounlou han, N. 7

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿԱՆԻ
ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՑ 1ԻՆ, 10ԻՆ ԵՒ 20ԻՆ

ԿԻՆԻԿԻՆՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԻՒՆԸ

Տ. Տ. ԳԵՈՐԳ Ս. ԵՐԵՑԵԱՆ
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՅԱՆՆ ՎԵՐԵՍԿԻՆ

Կիրիկիոյ կաթողիկոսական ըն-
տրեան մէկ անակնկալ արդիւնք
այսօր փոխանակ իսկական Սրբա-
գանի, — ինչպէս որ կը յուսա-
քուէր, — ԵՐԵՑԵԱՆ ԳԵՈՐԳ ՍՐԲՍ-
ՋԱՆԸ որդունը կուսայ մեզ իբր
կաթողիկոս Տանն Կիրիկիոյ:

Այս ընտրութիւնը ամեն կեցող
բաղձալի է որչափ Տերութեան, այն-
չափ մըն ալ ազգին, հանի որ Ն.
Ամենապատուութիւնը մինչեւ այսօր
միշտ վայելած է Կայս. Կառավարու-
թեան բարձր վստահութիւնն ու Ազ-
գին համակրութիւնը: Այս տեսակէ-
ներով մանաւանդ, Ն. Ամենա-
պատուութեան բազմիւր Կիրիկիոյ
Կաթողիկոսական Աթոռին վրայ,
ընդհանուր ուրախութեամբ ու ու-
զեւորութեամբ պիտի ընդունուի.
ինչպէս անուշտ պիտի ընդունու-
նէր իսկական Սրբագանի Աթո-
ռակալութիւնը, նկատելով որ Ն.
Սրբագանիին ալ իր կարգին հա-
ւատարմէն կը վայելէ Տերութեան
վստահութիւնն ու Ազգին հաւա-

կուրթիւնը: Այդ մեծով արդէն, Կայս.
Կառավարութիւնը հաւանութիւն
յայտնած էր Ազգ. Կեդր. Վարչու-
թեան, իսկական եւ Երեցեան Սրբ-
բազաններու ընտրելութեան:

Երեկ, այն տեսակցութեան միջո-
ցին զոր ունեցանք ԳԵՈՐԳ ՍՐԲՍ-
ՋԱՆԻ հետ, եւ զոր հրահարակեցինք
«Մարիկ»-ի երեկուան թուով, Ն.
Ամենապատուութիւնը յայտարարեց
մեզ թէ իր վերջնական հաւանու-
թիւնը պիտի յայտնէ Ընտրողական
Ժողովին Տեղեկագրին ժամանումէն
անմիջապէս ետ: Մինչեւ այդ Տե-
ղեկագրին ժամանումը, անուշտ եմք
որ Ն. Ամենապատուութիւնը վերջ-
նականապէս պիտի որոշէ իր ընտրե-
լը, բաղաւաճելով Պատեօսին ու Կիւր-
գոս պիտի թողուի այն Պատեօսին ու
Կիւրգոս հետ՝ զոր ստանձնելու կը կոչէ
զինքը Ընտրողական Ժողովը՝ Կայս.
Կառավարութեան բարձր հաւա-
նութեամբ:

Եւ այդ կը սպասուի արդէն Ն.
Ամենապատուութեան:

րաց վարժարանին մէջ Հայերէնի, պատ-
մական եւ կրօնագիտութեան առարկա-
նէրուն օգնական դասախօս կարգուած է:
Այդ միջոցին բաւական ալ աշխատած է
գծադրութեան, ու պատրաստած է կարգ
մը երկնային նկարներ: Երուսաղէմի
Ս. Յարութեան հոյակապ տաճարին մէջ
Քրիստոսի Գերեզմանին վրայ դրուած
Յարութեան գերեզմանի պատկերը՝ որ բա-
րեկիւղատիկ Կիրայէնիան Համի-Ջուլիպին
միջատակն է, Երեցեան պատրաստած է:
Նոյնպէս, միեւնոյն տաճարները, Ընտրեալ
գոտիներ մը գծած է, եւ նուիրած է Ե-
րուսաղէմի Երաժշտագետ Պրուսպի Տ.
Յովհաննէս վարդապետ Իրեքեանին: Յի-
շնք նաեւ ուրիշ նկարչական արտադրու-
թիւններն ալ՝ Ս. Լուսաւորչայ պատկեր
մը, ինչպէս Պատեօսի պատկեր մը, եւ այլն:
Ն. Ամենապատուութիւնը Սարկաւազ
կը ձեռնարկէր 1877ին Տարի մը ետքը,
1878ին, զիւստի պատեօսական պաշտօն կը
մարէր Երուսաղէմի Պատարարքարանին
մէջ: Այդ տաճարներուն, Ս. Յովհաննէս
Միաբանութեան մէջ կը փափաքէին որ
վարդապետ ձեռնարկէր, բայց ինքը չէր
քաջալերեր այդ փափաքները: Նոյն իսկ
ժամանակ մը՝ երբ լրջօրէն մտադրուեցաւ
իւր վարդապետ ձեռնարկելու, հեռագաւ
վանքէն ու քիչ մը տանուան համար
դնաց Տեփա՝ ուր մեկուսացաւ ծովազի-
նայ վանքին մէջ:

Սակայն Տեփա Պատարարք որ միշտ
կ'ուզէր վարդապետ տեսնել ժառանգու-
ւորաց վարժարանի յաղագրոյն աշակերտ-
ները, այն տաճարն ալ պիտի չէր որ Վեհա-
պատեօսը, 1880ին, վերջ ի վերջոյ պար-
տաւորուեցաւ վարժարանական տաճարն
նոյն տարի: Ձեռնարկութիւնը կատարեց
Տ. Տեփա Պատարարք, եւ Վեհապատեօս
ւանք խնդրանքին լրաց անհրաժեշտ պահեց
անոր աշխատական անունը, ինչպէս որ
կը հաւատան:

Վարդապետանքն վերջ Տ. Գեորգ
Երեցեան շատ աւելի գործուն դեր մը
ստանձնած է վանական գործերու մէջ:
Անորով տարբար լարած է ժառանգ-
ւորաց վարժարանի յաղագրութեան կամ
Ուսումնականութեան պաշտօնը, միեւնոյն
տանի անդամակցելով նաեւ Վանքին
Տեփա Պատարարքին:

Այդ շրջանին մէջ ժառանգւորաց ա-
շակերտներուն համար Ընդհանուր ազգաց
պատմութիւնը դասախօսելու առթիւ՝ Հին
ազգաց պատմութիւնը մը պատրաստած է,
հանգիստ աշխատանքային տախտակներով,
որ դեռ ձեռագիր կը մնայ վանքին մէջ:

Տ. Գեորգ Երեցեանի օրով ժառանգ-
ւորաց վարժարանի ուսումնականութեան
բնի շատերը այժմ վարդապետ են, ընդ
որոն կը յիշուին Տ. Նիկիէ Վ. Ջիւրիկիւրիան,
Տ. Դանիէլ Մ. Վ. Յովհաննէս, Տ. Նիկիէլ
Մ. Վ. Արապեան, Տ. Կարապետ Վ. Կա-
րապետեան եւ ուրիշներ: Երուսաղէմի դրո-
նուած միջոցին վարած է միաբանական
Ընդհանուր Ժողովին երկրորդ անգամե-
տեօսական պաշտօնը եւ եօթը տարի ան-
հաջող եղած է Տեփա Պատարարքին:

Տ. Գեորգ Երեցեան առաջին քի վեր
շատ սիրով եղած է իսկական Սրբագանի
հետ: Նոյն պահուն ուր իսկական Սրբա-
գան նուիրակի պաշտօնով Ռուսաստան կը
գտնուէր, վախճանեցաւ Երուսաղէմի Լու-
սաւորչային Սրբապետին ձեռք այդ միջո-
ցին Երեցեան կը գտնուէր Աղեքսանդրիա
ուր գաղթած էր Միւնիչեան տունը անցնե-
լու: Երբ իմացաւ թէ Լուսաւորչայ
պետ Երուսաղէմի ձեռնարկուած է, իս-
կան փութեամբ հեռագրուեց իր քուէն տալ
ինչպիսեան Սրբագանին:

Երբ Յարութեան Արքեպիսկոպոս Վեհա-
պետեան Երուսաղէմի Պատարարք ընա-
րուեցաւ, Տ. Գեորգ Երեցեան անգամ
կարգուեցաւ. այն պատգամաւորութեան
չոր Ս. Յովհաննէս Միաբանութիւնը Պա-
րիս զրկեց՝ նորոգելու Պատարարքը Երու-
սաղէմ առաջնորդելու համար: Այդ ճամ-
բայեւ ինքզինքը ծանօթացուց Պարիս-
ոց, պատարարելով ու քարոզելով ալ
եւ ալ երկնայիններու մէջ:

1890ին ծայրագոյն վարդապետու-
թեան աստիճանը առաւ Ամեն. Տ. Յա-
րութեան Պատարարքն, երբ Պարիսի,
Ռուսիայի, Հունգարիոյ եւ այլ շրջակայ
հայաբնակ քաղաքներու այցելութեան
ընտրուեցաւ: 1892ին, Մայր-Աթոռոյ կա-
թողիկոսական քաղաքական պատգամա-
ւոր Երուսաղէմ Երաժշտական Ինստի-
տուտուած Հայոց կողմէ՝ Սէֆերեան
Արքեպիսկոպոս Երուսաղէմի փախստո-
րութեան միջոցին ալ երեք տարիէ աւել-
ի Պարիս, Երուսաղէմ-մատուց մնաց, եւ
Արքեպիսկոպոսին մասնընէն վերջ յա-
ջորդեց անոր: Ինչպէս կը յիշուի, այն ա-
տեն մահուր մեծ գովազտով յիշատակեց
իր ընտրութիւնը, եւ մասնաւոր ըրաւ
աւարդական թէ աւելի կերպով արժանի
է իր նոր պաշտօնին:

Տ. Գեորգ վարդապետ Երեցեան եւ
պիսկոպոս ձեռնարկուած է 1897ին, Մեծ
Պահոց առաջին կիրակի օրը, Էջմիածնայ
արդի Ս. Հայրապետէն: Երկուստեք
մտնելու առթիւ, հանդիպած ընդհանուր
մէջ: Մեծ համակրութիւն մը արթնացած
է, եւ առին տեղ գովազդելով է որ վերա-
դարձած է Պարիս, իր Փախստորութեան
պաշտօնին դուրս անցնելու համար: Փա-
խստորդ ընտրուելէն ի վեր, Ն. Ամենա-
պատուութիւնը երկուստեք անգամ ընտրուած
է Կեդր. Կրօնական Ժողովին Անդամ
կարգուած է առաջին վարդապետ, եւ
քարոզչութեան պաշտօններ վարած է
Բերա, Սամարիա եւ Գառն Գիւղ:
Չորս ամսուան շափ աւանդապաշտ եղած
է Գառնիկոյն կատարելով, զոր վերջէն,
պաշտօնապէս յանձնուած է Ազգ. վարչու-
թեան Անդամ ընտրուած է նաեւ Որոշ-
ման յանձնաժողովին, — որ վերջէն նը-
պատարեց Յանձնաժողով կոչուեցաւ, —
բայց հրաժարուած է Բաւական տանէն ի
վեր կ'անդամակցի: Իզմիրեանց գրական
նշանակաւորութեան Յանձնաժողովին
մէջ, Ն. Ամենապատուութիւնը, ինչպէս կը
յիշուի, Կիրիկիոյ կաթողիկոսական նախ-
նական ընտրութեան մէջ, առաւելագոյն
քուէ ստացող երկրորդ երկնայիններէն էր:
Այսօր, համակրութիւնը կը վայելէ ոչ
միայն Երուսաղէմի միաբանութեան, այլ
նաեւ ընդհանուր ազգին, եւ վստահու-
թեան Կայս. Կառավարութեան որ զինքը
պատուած է Մեծօրհնէ եւ Օսմանիէ պատ-
ուանշաններով:

մը դողաղող ձեռքերով կը հանուեցնէ դա-
ւակը: Ինչքան պզտիկ մարմին մը կը պար-
զուի անհոգի ու ծիրարծի Կոմիտէ մը
մահուան ճերմակութիւնը հազար մարմին
մը տակ. . . Բժիշկը կը ծօր եւ անհաշիւ
կը փակցնէ տղուն կոնակին: Ախտաբէ-
նութեան ժամանակ, մայրը ոտքի վրայ
կանգնէ եւ տղուն պզտիկ շապիկը ու
կապոյտ թիւթը ձեռքը բռնած, շնչտակի
կը նայի բժիշկին որ ոտքի կ'ելլէ եւ կ'ընէ:
— Անհենք պիտի ձեր տղան . . .
Անհենք մէջ երկու արցունքներ
միայն կ'ըլլան, ամբողջ պատասխանը մոր
կանոն կը հարցանեն զինքը: Երկու
կտրիճին մէջն է, ատաղձագործ, բարի
գործաւոր, շարաշար աշխատող: Օրը վեց
ֆրանք կը վստահի:
— Վեց զաւակ ունինք, եւ դժբաղդ
չէինք. մեր տունին մէջ մենք աւելի ուղ-
քաւանքը կային: Բայց հիւանդութիւնը
վրայ եկաւ: Ասու տարաւ անդրանիկ-
նիս՝ որ տասնինոց տարու էր եւ որ ու-
րական առնելու սկսող էր ալ . . . եւ եւ
քէն ապիկա սկսաւ հազար բժիշկը բաւ-
որ եղբորմէն պիտի էր:
Պատեօսը հանգիստ, նորէն կը հազուե-
ցնէ պզտիկը որ մաքուր է, լաւ հագ-
ուած, եւ տրուութեան ու քաղաքական
նով մը ունի:
— Անհենք պիտի զայն, կը կրկնէ
բժիշկը:
Անս՝ թիւ երկուք . . . Կամ աւելի
ճիշդ թիւ երկու եւ երեք: Մեծ մայրիկ մըն
է ան, երկու թոնիկներով, մէկը մանչ
մը պզտիկ, միւսը պզտիկ աղջիկ մը: Վեց
տարու եւ չորս տարու: Մեծ մայրը կը
սկսի մանչը հանուեցնել:
— Շատ կը հազարեմ, կ'ընէ, ինչու որ
շատ մեծու է:
Կը հանէ պզտիկ կապոյտ թիւնոցակ
մը, դուր զոյն թիւթը մը, շապիկ մը, ֆա-
նէլայէ բաճկոնակ մը: Թիւնոցակը եւ
թիւթը պատուաւ պատուաւ են, եւ շապիկը
ու ֆանէլայէ բաճկոնակը ալ սեւ են,
քաղաքականապէս սեւ: Պզտիկ կոմիտէ մըն
ալ տա է, զոր պատուը մորթը ամբողջ-
վին բաւարարուած է կարմիր դուստրերով:
որոնք հոս ու հոն արեւնի նշաններով
տեսակ մը կատարուած կը յորինեն տղուն
մարմնին վրայ:
— Անհենք եւ միւսները ըրին, ըսաւ
մեծ մայրը: Գարեջիւ ճճիւնով լեցուն է
մեր բնակարանը . . . Կարելի չէ արգի-
լել տղաքը որ չեղբորմէն . . . Ան ա-
տեն կ'արեւնի ու կ'արեւնի:
Գարմանատունը բերուած երկու տղոց
հայրը աշխատող մըն է, հիւանդանոցին
նոր հիւանդ, կուրծքի հիւանդութեան
լինիւնով վրայ է, չի կրնար աշխատիլ . . .
Մայրը երեսունընից տարու, եօթը ամ-
սու յոյ է . . . Ուրիշ երկու տղաք ալ
ուրիշ եւ տարու տարու կը սկսին հազար:
— Ինչո՞ւ կ'ապրէք դուք:
— Տունի մը մէջ օրէ կը ծառայեմ . . .
Տիկնի մը կայ որ կը շահագործուի մեզ-
մով: Եւ յետոյ կ'երեւայ կոր արդէն որ-
շուի թշուառ ըլլալուն, անիկ զատ թա-
ղին մէջ պզտիկ հանգանակութեան մը
ըրին:
Պատեւ տանը բժիշկը պզտիկ աղջիկը
կը քննէ: Միեւնոյն ծիրարծի, խեղճ պզտիկ
մարմնիկը, հիւանդութեան աւուրած ու
տանցած, ցայտուն ուսուցանելով, փորը
փքուցող եւ անասուններու խայթումը
ներէն բողբոլին ծակեկուած, բողբոլին
արիւնտառ:
— Երկուքն ալ վարձը զինք պիտի, կը
հազցնէ մեծ մայրը:
— Պզտիկ մանչը, այո՛, պզտիկ աղջնակը
մէջ . . . Անոր համար դեղք, զինք, եւ այլն
պիտի տան ձեզի հոսեց . . . Բայց պզտիկ
աղջիկներուն համար զատ տեղ չունինք:
Տղանցութիւնը կը շարունակուի . . .
Եւ ինչ որ կը զարմացնէ զիս, ինչ որ ա-
մենէն աւելի կը յուզէ զիս, այդ աղքատ
կիներուն համակերպութիւնն է. իրենց
հոգիները, իրենց քաղցրութիւնը, թշուա-
ռութեան ու ստատկութեան հանդէպ ի՞նչ
հանգարտութիւնով, ի՞նչ պարզութիւնով
է որ զուրկուեցաւ սա խօսքը քիչ մը ա-
ռաջ:

Տ. ԳԵՈՐԳ ԵՐԵՑԵԱՆ

Տ. Գեորգ Երեցեանի որ կ'ը-
լիկուի կաթողիկոսական Ընտրողական
Ժողովին կողմէ Տանն Կիրիկիոյ Կաթողի-
կոս հռչակուեցաւ, ծնած է Ռուսիայի
Իստապուլ քաղաքին մէջ. 1852 տարուան
փետրուար ամսուն Ն. Ամենապատուութե-
ան վերջին Կիրիկիոյ Փոփովիզ գիւղա-
տանին զոր «Երեցեան» փոխած է, եւ
զաւակն է Իստապուլի Տ. Յարութեան ըն-
հանային:

Ն. Ամենապատուութիւնը իր ծննդա-
վայրին մէջ բաւական հայերէն եւ առա-
մաներէն սորվելէ վերջ, իր մեծ եղբորը՝
Պ. Յովհաննէս Փոփովիզի ձեռնով կը սոր-
ուի Պոլսի, ու կը յանձնուի իր կ'ընտրեմ:
Պ. Արթիւրի Քիչ ետքը կը մտնէ իսկա-
նական Երեցեան վարժարանը ուր զըն-
կաւորաբար հոգ կը տանի հայերէն լեզ-
ուին:

Նախնական կրթութիւնը Ներսէսեան
վարժարանի մէջ ստանալէ վերջ, հորը
փափաքին համաձայն, Ն. Ամենապատու-
ութիւնը (այն տանու պարզ Տիրացու
Գեորգ) Երուսաղէմ-մատուց տարուելով կը
ներկայացուի Սէֆերեան Տ. Սիմեոն Արք-
եպիսկոպոսին: Երուսաղէմ գրեւորու հա-
մար 1867ին կը տարուի Երուսաղէմ, եւ
անմիջապէս ժառանգւորաց վարժարանը
մտնելով, քիչ ատենէն կը յաջողի առա-
ջիններէն մէկը ըլլալ իր դասընկերներուն
մէջ: Այդ միջոցին կը կատարելագործէ ոչ
միայն հայերէն, եւ շատ ալ կ'աշխատէր
այդ մասին, թէ եւ ատիկա արդիւնք մը
եղաւ որ չի ստարկագործէ ժառանգու-
րաց վարժարանին մէջ աւանդուած միւս
աւանդակներն ալ:

Երեցեան Սրբագանի աշակերտու թեան
միջոցին, Չուստիկ արդի Առաջնորդ Մե-
ղիսեղի Արքեպիսկոպոս Մուրա եւանց

Տեսուէն էր ժառանգւորաց վարժարա-
նին, իսկ իսկական Սահակ Կաթողիկոս
իբր դասախօս կը պաշտօնավարէր Երեց-
եան Սրբագանի կողմէն: Եւ երկուքն ալ
համակրութիւնը չափէր, եւ իր աշխատա-
սիրութեամբ ու յատկութիւններով ինք-
զինքը սիրելի դարձնել անոնց:

Այդ միջոցին, Ապօղոս Աստուածատուր
Ջուռլու ընտանեօք Երուսաղէմ ուխտի
կ'երթայ, եւ փափաք կը յայտնէ Տ. Ե-
այի Ս Պատարարքին՝ որ ժառանգու-
րաց վարժարանէն տան մը որդեգրելով
Երուսաղէմի բարձրագոյն կրթութեան
տալու համար: Տ. Եայի Պատարարք՝ կը
համակրելով Ապօղոս Ջուռլուի բրած ա-
ռաջարկին, եւ կ'արձանէ զինքը, որ վար-
ժարան երթալով ընտրէ իր ուզած աշա-
կերտը: Իսկ ինչ Աստուածատուր Ջուռլու
ընտանեօքը կ'այցելէ ժառանգւորաց
վարժարանը, եւ տիրացու Գեորգ Երեց-
եանի ուշիւմութիւնն ու ընդունակութիւ-
նը տեսնելով, կը փափաքի հոգեւորակ
անիկ զայն: Բայց հոգեւոր Տեփա Պատ-
արարքն ու Տ. Մեղիսեղի Սրբագանի զէմ
կը կենան այդ ընտրութեան, եւ չեն թո-
ղուր որ ժառանգւորաց վարժարանին
պատեօս բերող սան մը հեռացուի վան-
քէն: Ապօղոս կը համակրելով անոնց փա-
փաքին, բայց չուզելու ուրիշ սան մը որ-
դեգրել:

Նոյնպէս, երբ Մեղիսեղի Արքեպիս-
կոպոս Երուսաղէմի Հայոց առաջնորդ ընա-
րուեցաւ, ուղեց հետը տանիլ Երեցեան
Գեորգ տիրացուն եւ երուսաղէմ համա-
կարանի մը աշակերտ արձանագրել տուլ:
Բայց այն տանէն ալ Տ. Սահակ Կաթողի-
կոս իրապան եւ իր օծակներով՝ Տ.
Պատեօս Մարգարեան եւ Տ. Վահան Յա-
կոբեան վարդապետները հակառակեցան
այդ առաջնորդութեան, եւ չթող-
ցին, միեւնոյն պատճառաւորութիւնները
յառաջ բերելով:

Տ. Գեորգ Երեցեան ժառանգւորաց
վարժարանի շրջանը ամենաին յաղագ-
րութեան լրացուց ու 1872ին Շրջա-
նաւարտ ըլլալէն վերջ, երկու տարի ան-
պաշտօն մնացած է: Յետոյ ժառանգու-
ւորաց

Տ. Գեորգ Երեցեանի օրով ժառանգ-
ւորաց վարժարանի ուսումնականութեան
բնի շատերը այժմ վարդապետ են, ընդ
որոն կը յիշուին Տ. Նիկիէ Վ. Ջիւրիկիւրիան,
Տ. Դանիէլ Մ. Վ. Յովհաննէս, Տ. Նիկիէլ
Մ. Վ. Արապեան, Տ. Կարապետ Վ. Կա-
րապետեան եւ ուրիշներ: Երուսաղէմի դրո-
նուած միջոցին վարած է միաբանական
Ընդհանուր Ժողովին երկրորդ անգամե-
տեօսական պաշտօնը եւ եօթը տարի ան-
հաջող եղած է Տեփա Պատարարքին:

Տ. Գեորգ Երեցեան առաջին քի վեր
շատ սիրով եղած է իսկական Սրբագանի
հետ: Նոյն պահուն ուր իսկական Սրբա-
գան նուիրակի պաշտօնով Ռուսաստան կը
գտնուէր, վախճանեցաւ Երուսաղէմի Լու-
սաւորչային Սրբապետին ձեռք այդ միջո-
ցին Երեցեան կը գտնուէր Աղեքսանդրիա
ուր գաղթած էր Միւնիչեան տունը անցնե-
լու: Երբ իմացաւ թէ Լուսաւորչայ
պետ Երուսաղէմի ձեռնարկուած է, իս-
կան փութեամբ հեռագրուեց իր քուէն տալ
ինչպիսեան Սրբագանին:

Երբ Յարութեան Արքեպիսկոպոս Վեհա-
պետեան Երուսաղէմի Պատարարք ընա-
րուեցաւ, Տ. Գեորգ Երեցեան անգամ
կարգուեցաւ. այն պատգամաւորութեան
չոր Ս. Յովհաննէս Միաբանութիւնը Պա-
րիս զրկեց՝ նորոգելու Պատարարքը Երու-
սաղէմ առաջնորդելու համար: Այդ ճամ-
բայեւ ինքզինքը ծանօթացուց Պարիս-
ոց, պատարարելով ու քարոզելով ալ
եւ ալ երկնայիններու մէջ:

1890ին ծայրագոյն վարդապետու-
թեան աստիճանը առաւ Ամեն. Տ. Յա-
րութեան Պատարարքն, երբ Պարիսի,
Ռուսիայի, Հունգարիոյ եւ այլ շրջակայ
հայաբնակ քաղաքներու այցելութեան
ընտրուեցաւ: 1892ին, Մայր-Աթոռոյ կա-
թողիկոսական քաղաքական պատգամա-
ւոր Երուսաղէմ Երաժշտական Ինստի-
տուտուած Հայոց կողմէ՝ Սէֆերեան
Արքեպիսկոպոս Երուսաղէմի փախստո-
րութեան միջոցին ալ երե

—Մենք աւելի աղքատներ ալ կային տունին մէջ:

Ուրի հոգիին համար օրական այդ վէջ ֆրանքով խեղճ կինը ինքզինքը գրեթէ հարուստ կը զգար եւ ուրիշներուն անձկութեանը կը խորհէր:

Մտիկ ընելով հանդերձ, գիտելով հանդերձ, տօմարը կը թղթատեմ, ուր ամէն օր, այս հարցաքննութիւններուն համարատուութիւնը կ'արձանագրուի եւ հետեւեալը կը կարգաւորուի:

«Բայ Բ... , եօթը տարուա— Հայրը աւջօրամբ, գիւղէն եկած Տղան կը հազայ, անօրինակ չունի, արիւն կը թուքէ: Հայրը նոր լքած է կինը որ չորրորդ զաւակի մը ծնելու վրայ է: Զինք հոգի պզտիկ սենեակի մը մէջ: Մայրը ու անդրանիկ աղջիկը, երկուքը մէկ, երկու ֆրանք կը վատակին: Երեք ամսական պարտք ունին վարձակալին: Բարապանի միջոցով տունէն ձախուսած:

«Ռօպէր Պ... , տասներկու տարուա Միւրախաւոր, հայրը ծիրախաւոր, մայրը ծիրախաւոր մեռած. գետնայարկը, մեթ բակի մը վրայ, միակ սենեակի մը մէջ, հինգ տղայ, կապուտ հարկ, անօթութեան եւ ցուրտին մասնաւոր:

«Լուի Պ... , եօթը տարուա, թաղապետական 18րդ շաւանակ: Մայրայեղ թշուառութիւն, ծիրախաւոր մեռած մօր մը, հօր մը եւ տասներորդ զաւակներու ընտանիքի մը յետին մնացորդը:

«Ժօրժ Մ... — Պզտիկ սենեակի մը մէջ հինգ հոգի: Մտողը անկու երեք տարի է որ Բարիդ եկած: Ներկայացուած տղան հազիւ երեք ամսուան Բարիդ եկած: Ընտանիքը պարեգնելու համար հօրը վատակողը չորս ֆրանք:

«Էմիլ Օ... , վեց ամսուա—Երկու ամիս չափ մօտիկ մը մէջ մնացած: Աւելցող կաթով սնած: Պզտիկ սենեակի մը մէջ հինգ հոգի: Մայրը բուսցարարուհի, հայրը աւջօրամբ, եղբայրը ծիրախաւոր: Մայրը ամուսնալուծուած կը խնդրէ:

«Հայրը աւջօրամբ, գիւղէն եկած» Այս օրօքը յաճախուէ՞լ են, այդ տօմարին ամէն մէկ երեսին մէջ կը դանդաղ ծաւալուին: Եւ ամէն մէկէն անհոգի մը, որ ամէն տարի տասնորոշնոց հազար հոգիի գլուխ կ'ուսէ: Բարիդի մէջ—մեծ քաղաքներու մէջ բնակչութեան շատնալն է: Թշուառութիւնը, ընկերային, ծիրախաւոր ձեռք ձեռքի տուած կը քայլէ եւ փոխարքարար իրարու ծնունդ կուտան: Միւրախաւոր ուրիշ բան է, եւ հիւանդութենէ աւելի բան մըն է: Երեքտարին հարց մըն է: Անոնք Բարիդի ընկերակիներէն չորսը, վեցերորդը եւ տասնութերորդը — հարուստ թաղեր,— տասներեքերորդը եւ տասներեքերորդը — աղքատ թաղեր: Միւրախաւոր մեռելութեան համարմտութիւնը մէկին ունին Եւ երբոր «Խալիք» ծիրախաւոր մեռնի հարուստ թաղերու մէջ, ուրք Բարիդ կը մեռնի աղքատ թաղերու մէջ: Եւ այդ միջոցին Բարիդի մէջ է որ աղպէս է, ամէն սեղ միւսնոցն բան է: Վիեննայի, Լոնտոնի, Պէրիքի եւ ըստ զորք արտադրական մեծ համախառնութեան մէջ, Պ. Չէմպրէյն քան տարի առաջ, Պրիմիլիան մէջ արտասանած ճառի մը մէջ ըսած է.

«Ինչպէս որ, Մանչէսթըրի տաղաւոր պահական բժիշկ Տօքթոր Լի հաստատեց, կենքի միջին տեւողութիւնը Մանչէսթրի մէջ, երեսուցորդ տարի գլուխակցիկ զտակարգին համար, եւ հարկ տասնութ երեք տարի գործաւոր դասակարգին համար: Լիվերքուլի մէջ երեսուցորդ տարի է առաջինին համար, եւ տասնութիւն տարի երկրորդին համար: Ուրիշը կը հետեւի որ ամենամեծաշնորհուած դասակարգը նուազ նպաստաւորուած դասակարգին կենքի կրկինէն աւելի բազմ կուենայ ապրելու»:

Աւելի մեծ վատտակ մը եւ քաղաքին բովանդակ խորճութենէն հրապուրուած, զորքամբ մը կը ձգէ զիւրը եւ կուգայ Բարիդ հաստատուելու: Աղուոր օդի, առողջութեան ու կորովի պաշար մը կը բերէ հեղու մէկտեղ կը զիմանայ. բայց հիւանդութիւնը կը զաւակներէն կը լուծէ զէժը եւ գրեթէ միշտ երրորդ սերունդին ընտանիք մըն է որ կ'անհետանայ: Միւրախաւոր տղայ Հաստատութեան ընդհանուր գումարումին մէջ արտասանուած շատ պերճախօս ճառի մը մէջ, կոմս տ'Օսմովիլ, ըսած է որ, այս դարուս մէջ, պատերազմը, Մարենիօն միջուկ թունալն, երկու միլիոն մարդու կորուստ տուած է Ֆրանսայի, քօլէրին չորս հազար հազար հոգի, եւ ծիրախաւոր ինք միլիոնի:

Այս խեղճ աղաքը, որոնք Միլիոնէն ինքուրի դարմանատունը կը ներկայանան, Օրիգոնի ու Վիլիսի տուններէն կը բերուն Սէնթ-Մանի մարտապիտանքուն ձեռքը, կը քայլեն կը հանեն զանոնք այն աղքատ ծաղկունքներէն ուր մահը անք

խուսափելիօրէն կը սպասէր իրենց, եւ ինչպէս կ'ըսէ Տօքթոր Լէօն, այնքան գեղեցիկօրէն գիտութիւնը կը խնամէ եւ բարեխիտութիւնը կը բժշկէ զանոնք: Ինչու որ կը բժշկուին անոնք, — անա բան մը զոր պէտք է կրկնել րացէ իրաց. — բժշկութիւնները, արմատական բժշկութիւնները բաղմամբ են, խիստ բաղմամբ, այս երկու հաստատութիւններուն մէջ, որոնք հիւանդանոցներ չեն, այլ գեղջկական մեծ ու աղուոր տուններու են: Եւ, պզտիկ հիւանդներուն մեծ մասը գտնելով բոլոր անձանքի աղքատները, օդը, լույսը, արեւը, դաշտերը, նորէն աշխարհ կուգան: Աւելի լաւ պիտի ըլլար ըսել, նոր աշխարհ կու գան. որովհետեւ ապրած կ'ունենան սեպուղի երեքը այդ խեղճ պզտիկ անհոգիները որոնք շատ հեղ առանց հոգի ու առանց կրակի ապակեանած ընակարաններու կուտակուին մէջը, կը ճուային կողողալին:

ԼիւՏՕՎԻԲ ԼԱԼԵՎԻ

ԲԱՆԱԲԱԿԱՆ

ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Վրէշէնի միջազգայնոր, արդիւնք Լեհերու կողմէ տնտեսական գործունէութեան զարգացումներու, Աւստրիականացիներու Գերմանիոյ նախարարականները հաւատարմութեան զարգացումներու երկրներու խորհրդարաններուն մէջ, Ֆոն Պրիւլի կոմսը հարցապնդում մը պատասխանելով այն տեսակ յայտարարութիւններ կ'ընէր, որոնք էութեամբ կը հակասէին ֆոն Քէօրպէրի այդ մասին ըրած յայտարարութեանը: Գերմանիոյ նախարարականները կ'ըսէր թէ Աւստրիականացիներու Գերմանիոյ նախարարականները զորքը նախարարը Վիեննայի Գերմանիոյ դեսպանին ամենախորին ցաւ յայտնած է, Լեհական գերմանական հիւպատոսին հետ: Գէյ Լեհական կողմէ եղած ծայրայեղութեաններուն համար կը վատնեցուած է զայն, թէ այդ ծայրայեղութեանց հեղինակները ազգու կերպով պիտի պատժուին, կարգ մը պաշտօնեաներ ալ պատասխանատու պիտի նկատուին, եւ թէ ձեռք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին յայտարարութիւններ ընկու, ինչպէս հարցապնդողը կը կարծէ: Երբեք անուելիք միջոցներու համար, ինքը նախարարական ֆոն Քէօրպէրի հետ ըստպարտութեան մէջ է Միւս կողմէ ֆոն Քէօրպէր ալ իր կարգին, խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով յայտնեց թէ արտաքին գործը նախարարը ոչ մէկ պատժան ունի որ հանդէպ Գերմանիոյ գեսպանին

13-35

15-15